

Sirdī vienmēr līvānietis

Līvānu 1. vidusskolas direktoram JURIM IESALNIEKAM šajā amatā rit jau otrais gads. Garām adaptācijas un jauno pienākumu apzināšanas laiks, nu jau visā pilnībā iepazīts direktora amata nozīmīgums.

Atgriešanās

Juris Iesalnieks ir priecīgs, ka atgriezies Līvānos, jo sirdī vienmēr juties piederīgs šai pilsētai, kurā uzaudzis un skolojies. 1986. gadā absolvēja Līvānu 1. vidusskola. Pēc tās nācies izbaudīt padomju armijas karavīra gaitas. Kad atgriezies, iestājies toreizējā Daugavpils Pedagoģiskajā institūtā (tagad — Daugavpils Universitāte) Sporta un militārās apmācības fakultātē, bet absolvējis kā sporta un darbmācības skolotājs vidusskolām. Strādājis Alūksnes rajona Liepnas internātskolā par sporta skolotāju. Būdams aktīvs sportists — basketbolists, pamazām guva plašāku ievēribu un saņēma uzaicinājumu strādāt Alūksnes pilsētas domē kā sporta darba organizators, vēlāk kļuva par Alūksnes sporta skolas direktoru, strādāja Gulbenes sporta skolā par treneri. Piedalījās konkursā uz Līvānu 1. vidusskolas direktora amatu un starp vairākiem kandidātiem guva uzvaru.

Man patīk izmēģināt ko jaunu, uzsver Juris Iesalnieks, pamatojams savu izvēli. Protams, sava nozīme bija tam, ka līdz ar to varēja atgriezties Līvānos. Dzīvesbiedre — sporta skolotāja — un jaunākais dēlens vēl joprojām dzīvo Alūksnē, vecākā meita strādā Rīgā. Parāli direktora daudzpusīgo pienākumu lokam Juris Iesalnieks atrod laiku arī savam vaļaspriekam — basketbolam. Divreiz nedēļā dodas uz sporta zāli to uzspēlēt, organizē sacensības. Brīvajā laikā palīdz Alūksnes komandai, kurā trenējas dēls.

Līvānos esmu dzīvojis, mācījies, tāpēc pazīstu ļoti daudzus cilvēkus, daudzi ir mani vienudži. Sākumā gan bija jāpierod pie jaunas darba specifikas, jo tā atšķiras no tās, ko līdz šim esmu darījis. Tomēr nekādas grūtības tas neradīja. Vairāki bijušie skolotāji tagad izrādījās kolēģi. Skolā bija izstrādātas ļoti labas tradīcijas, un šajā ziņā neko negribēju mainīt, par savu atgriešanos Līvānos stāsta Juris Iesalnieks. Viņa skatījums uz lietām bija tāds, ka vairāk jānodarbojas ar saimniecisko pusi. Kādreiz agrāk skola stipri paplašinājās, tajā mācījās daudz audzēkņu. Skola aizņēma divus korpusus, bez tam bija iecere par piebūves celtniecību. No šīs idejas esam atteikušies. Tāpat kā visā Latvijā, arī Līvānos samazinās iedzīvotāju daudzums un bērnu skaits, skolēnu kļūst aizvien mazāk. Lietderīgāk ir visai skolas saimei pārcelties zem viena jumta. Kādreiz te mācījās 1111 bērni, bet šogad — 505. Līdz ar to 4. klases jau ir pārceltas uz skolas galveno ēku. Iespējams, ka nākošajā gadā tiks pārvesta vēl kāda klašu grupa. Skolas paspārnē no jauna atklāta piecgadīgo — sešgadīgo bērnu sagatavošanas grupiņa.

Strādā īsti profesionāli

Šajā mācību gadā skolas dzīvē aktuālākais jautājums ir gatavošanās akreditācijai, kas paredzēta aprīlī. Tas prasa lielu darbu, taču

lieliskā pedagogu komanda, kurā valda radošs gars, spēj mobilizēt svarīgiem mērķiem. Skolotāji ir kompetenti, īsti sava amata profesionāļi. No 96 skolas darbiniekiem 60 ir pedagogi, tiesa, daudzi strādā uz nepilnām līkmēm. Skolotāji regulāri piedalās kvalifikācijas celšanas kursos, pilnveido savu zināšanu līmeni arī mācoties individuāli. Pedagogiem ir vēlme strādāt un vēlme aizvien uzlabot savas profesionālās prasmes, teica direktors. Skolā gan pārsvarā ir sieviešu kolektīvs. Vīrieši, ieskaitot direktoru, ir tikai četri. Tas saistīts ar kopējo situāciju Latvijā, jo atalgojums skolās ir zems, bet vīrieši tomēr vēlas būt ģimenes apgādnieki un izvēlas labāk atalgotus darbus. Palikuši tie, kam pedagoga darbs ir sirds aicinājums.

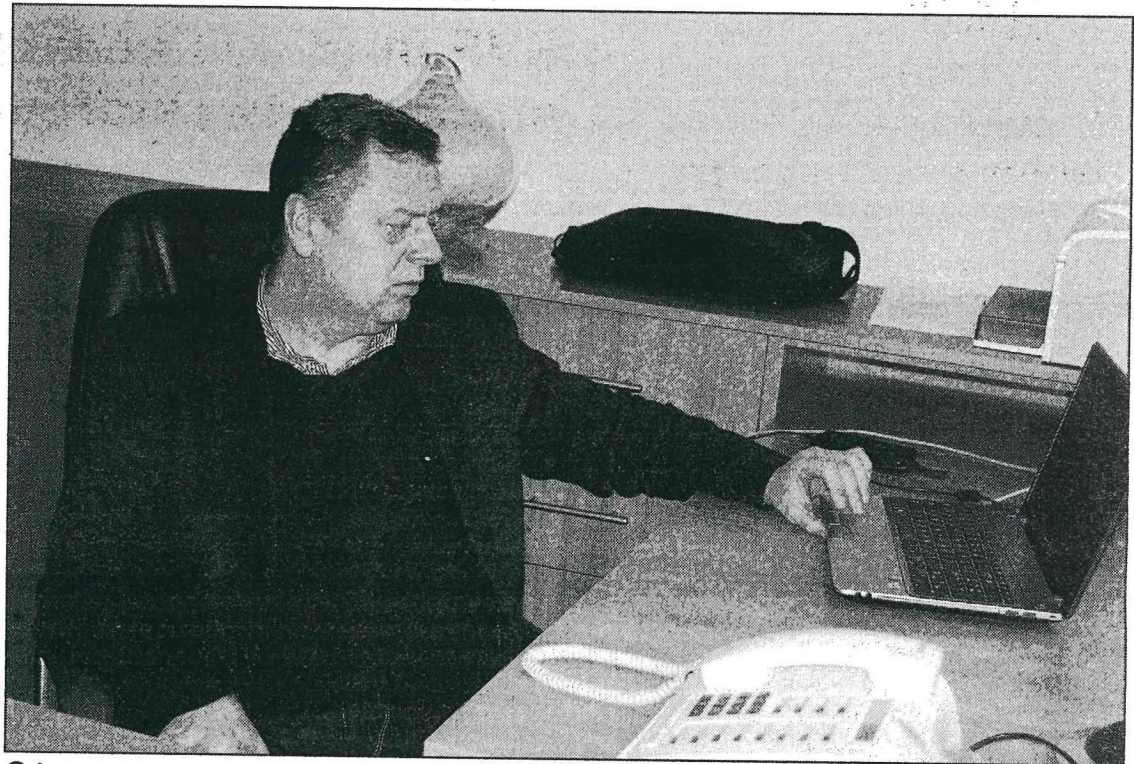
Skolas ikdienas darbu palīdz organizēt darbigā un zinošā vietnieku komanda: izglītības darbā — Inese Magdaļenoka un Zeltīte Vanaga, ārpusklases darba organizatore Evita Kleina, atbildīgā par sākumskolu — Kristīne Balode, informātikas jomā — Daina Kurme. Metodisko darbu pārzina Ināra Jačmenkina.

Līvānu 1. vidusskolas skolotāji piedalās daudzos un dažādos projektos, arī starptautiskos. Pašlaik tiek gaidīta informācija par jaunajam plānošanas periodam paredzēto finansējumu. Skolā jau ir sagatavoti projekti infrastruktūras uzlabošanai. Daudzās telpās arī līdz šim veikti ievērojami remontu, bet ir arī tādas, kas gaida kapitālo remontu. Gaitenī, kabinetu, grīdas, soli, krēsli, — direktors uzskaita, kas būtu remontējams un nomaiņams. Arī datortehnika pakāpeniski noveco, tā ir jāatjauno. Kaut arī šķiet, ka pavisam nesen bija sarūpēti jauni datori, tie jau paspējuši novecot.

Sadarbojas ar vecākiem

Šajā laikā, kopš skolu vada Juris Iesalnieks, vislielākie ieguldījumi veikti vieglatlētikas mānežas renovācijā, kā arī kapitālajā skolas virtuves remontā, kas notika ar domes atbalstu. No 1. janvāra ar domes lēmumu tiks lauzts līgums ar kafējnicu, kas skolā līdz šim irēja telpas. Tā nespēj apmierināt skolas vajadzības un to, ko prasa vecāki, lai piedāvājums būtu veselīgs, stāsta direktors. Skolā visi bērni līdz 12. klasei ir nodrošināti ar brīvpusdienām, taču nereti sapērk našķus kafējnicās un pusdienas negrib ēst, jo apetīte zudusi. Pašvaldība piešķir naudu pusdienām, bet kotletes jāizgāz ārā. Pilnīgi sirds sāp, emocionāli saka direktors. Iespējams gan, ka garajos starpbrīžos kāds tagad dosies ārpus skolas uz tuvāko tirdzniecības vietu pēc kārumiem, bet vismaz jaunākie skolēni skolu atstāt nevar.

Pirms pāris gadiem Līvānu 1. vidusskolā bija strikta ievirze, lai skolēni nēsātu formastērpus. Tagad šajā ziņā ir atkāpšanās no stingrās prasības. Pirmkārt, nemts vērā tiesībsarga norādi-

● Līvānu 1. vidusskolas direktors Juris Iesalnieks. Foto: I.Kiriloza

jums, — ja skola pieprasa nēsāt formastērpus, tie skolai pašai arī jānopērk. Otrkārt, uzskatīti arī vecāku iebildumi. Tagad no formas tērpa komplekta tiek lietotas tikai vestītes — svētku reizēs, uz eksāmeniem, vai kad skolā ir kādi ciemiņi. Pie tam ir iespēja šīs vestes nodot no klases uz klasi. Arī vecāki savā starpā vienojas par to apmaiņu. Skolas padome savu lēmumu par formu nēsāšanu nav atcēlusi, bet to valkāšana netiek uzspiesta.

Vecāki skolas dzīvē iesaistās ļoti aktīvi. Dažādi jautājumi tiek izņemti kopīgās sanāksmēs. Aktīvi darbojas vecāku klubiņš, kas sapulcējas reizi mēnesī. Kopīgās sarunās rodas jauni priekšlikumi, jo vecākiem ir svaigāks redzējums uz skolas ikdienu. Skolotāji cenšas nejaukties vecāku klubiņa darbībā, jo pretējā gadījumā sanāktu tā, ka vecāku iniciatīva samazinātos. Esam atvērti un pieejami, ikviens no vecākiem var ierasties pie jebkura pedagoga vai skolas vadības aprunāties, atzina Juris Iesalnieks. Skola ir pateicīga arī atbalstītājiem — vietējiem uzņēmējiem, kas daudz līdzekļu ziedo skolas vajadzībām.

Skolas vērtību programma

Līvānu 1. vidusskolā izveidota skolas vērtību programma, kurā izstrādāšanā lielu ieguldījumu devusi Kristīne Balode. Par galvenajām vērtībām noteiktas izcilība, izpalīdzība, laipnība, atbildība, sadarbība. Skolas padome tās ir apstiprinājusi. Šīs vērtības kā galvenās noteiktas ar iepriekš notikušo aptauju palīdzību. Aptaujāti tika gan bērni, gan vecāki. Skolēni, kuri ar savu uzvedību un mācībām izceļas kādā no šīm jomām, iegūst uzlimiti, kas tiek ielīmēti viņa plānotajā. Tādā veidā viņi saņem stimulu vēl vairāk pacensties. Arī klašu audzinātājiem šī sistēma palīdz, jo viņi var izvēlēties atbilstošas tēmas, par ko runāt audzināšanas stundās. Sevišķi labi šī vērtību sistēma darbojas jaunāko klašu skolēnu vidū.

Arī bērnu drošība ir skolas uzmanības centrā. Ierīkota ugunsdrošības signalizāciju un trauk-

smes pogas. Nākamgad to paredzēts ierīkot arī Laimiņas sākumskolā. Šajā skolā, pateicoties SIA «Z - Light» ziedojumam, no jauna aprīkota dabas zinību klase, kam sagādāts ļoti daudz mācību līdzekļu. Vidējais sekmības līmenis Līvānu 1. vidusskolā ir nedaudz augstāks par vidējo valstī. To apliecina eksāmenu rezultāti iepriekšējā mācību gada beigās. Taču esam nevis elitāra, bet parasta skola, kurā mācās ne tikai teicamnieki, bet arī ne sevišķi centīgi bērni. Skolotāji pastiprināti strādā ar nesekmīgajiem un kavētajiem. Nevienu nedrīkst «norakstīt», jo nereti tie bērni, kas skolā mācījušies viduvēji, vēlāk piedzīvo kādu lūzumu, spēj sekmīgi mācīties tālāk un dzīvē sasniedz pat vairāk nekā viens otrs teicamnieks. Bērni nāk no dažādiem sabiedrības sociālajiem slāņiem un jāstrādā ar visiem. Darbojas atbalsta personāls — psihologs, sociālais pedagogs. Regulāri notiek sanāksmes, sadarbojoties ar bāriņtiesu. Ir bērni, kuri piedzīvojuši vardarbību — gan psiholoģisko, gan fizisko. Ja kāds direktors saka, ka viņa skolā nekā tāda nav, tad viņš melo. Tādi ir visur. Katrā klasē ir kāds skolēns, ar ko jāstrādā īpaši, saka direktors.

Plašais ārpusstundu nodarbību piedāvājums

Man kā direktoram tuvāk pie sirds saimniecisko lietu sakārtošana, atzīst Juris Iesalnieks. Turpinot pilnveidot lielisko sporta bloku, tiek iekārtota vēl viena treniņu zāle. Sagādāti pirmie treniņi, ko varēs izmantot skolas sporta stundās un sporta skolas treniņos. Jau nākamā gada sākuma tie tiks papildināti.

1. vidusskola un Līvānu bērnu un jaunatnes sporta skola ir cieši saistītas, tās izmanto vienas un tās pašas labi aprīkotās telpas. Līdz ar to arī skolēni pastiprināti pievēršas sportošanai, gūst labus panākumus basketbolā, volejbolā, futbolā, vieglatlētikā. Nesekmīgā izveidojies spēcīgs tūrisma pulciņš.

Plašas iespējas arī nodarboties ar dejošanu, dziedāšanu, attīstīt

savus talantus citos pulciņos. To piedāvājums ir vispusīgs. Folkloras kopa «Ceiruleīts» un tautas deju ansamblis «Silava» pazīstami ārpus novada un pat Latvijas robežām. Pateicoties skolotājam Liliānai Zarānei, skolā izveidots 5. — 9. klašu koris, kas gatavojas piedalīties kārtējos skolēnu dziesmu un deju svētkos, kas notiks nākamgad. Darbojas mazpulks, skolēni iesaistās jaunsargu kustībā. Līdz ar to daudzi jaunieši pēc skolas beigšanas izvēlas dienēt Nacionālajos bruņotajos spēkos.

Nauda seko cilvēkam?

Daudzi Līvānu 1. vidusskolas pedagogi ir arī izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības biedri, šeit strādā arī arodbiedrības vietējās nodaļas priekšsēdētājs Andris Pakers. Skolotāji ir ļoti informēti par visām aktīvajām arodbiedrības jomā Latvijas mērogā. Kāds ir direktora skatījums uz iespējamām protesta akcijām? Ja notiks pedagogu streiks, mēs to atbalstīsim, teic Juris Iesalnieks. Līdz šim skolotāji svilpojuši un dziedājuši dziesmas zem valdības nama logiem, bet tas nav līdzējis. Jāpieņem nopietnāka darbība. Vajag solidarizēties arī pārējām zem atalgotajām sabiedrības grupām — medicīnas darbiniekiem, policistiem, pensionāriem, un varbūt tikai tad varēs panākt kādas pārmaiņas.

Skarbus vārdus direktors velta biežāji izglītības un zinātnes ministru maiņai, kā arī pēdējā laikā valdības paustajai nostājai: «Jums algas būs lielākas, ja notiks reformas». Reformas izglītībā notiek jau gandrīz 25 gadu garumā kopš Latvija atguvusi neatkarību, bet nekas neiet uz priekšu. Neviens nevar pateikt, kādām isti tām reformām jābūt. Princips «nauda seko skolēnam» ir izgāzies, jo lauki līdz ar to izmirst, un visi pārceļas uz lielām pilsētām. Tad jau arī citās sfērās jāpieņem «nauda seko cilvēkam», un, ja iedzīvotāju kļūst mazāk, attiecīgi jābūt mazākam ministru skaitam, un viņiem jāmaksā atbilstoši palikušo cilvēku daudzumam, — spriež direktors.

L.Rancāne